

Nieuwsbrief

April 2011 (nummer 7)

Dit is de zevende nieuwsbrief VoorZorg met het laatste nieuws over ontwikkelingen rond het VoorZorgprogramma en het daarbij behorend onderzoek.

U kunt informatie uit deze Nieuwsbrief toevoegen als rubriek aan reeds bestaande nieuwsbrieven binnen uw organisatie.

Wettelijke bewaartermijn medische dossiers

Op een vergadering van het projectteam kwam de vraag naar voren hoe lang de VoorZorgdossiers bewaard moeten worden door de organisaties. Hierover is contact opgenomen met Michel Paardekooper van de kwaliteitscommissie van het VU medisch centrum. Na raadpleging van een jurist bleek dat de wettelijke bewaartermijn voor dossiers 15 jaar is. Voor de jeugdgezondheidszorg geldt dat die 15 jaar pas gaat gelden vanaf het 19^e jaar, het jaar waarin de bemoeienis van de jeugdgezondheidszorg met kinderen formeel eindigt. Voor de dossiers van de VoorZorgmoeders geldt dus een bewaartermijn van 15 jaar.

Evaluatie Monitor

Najaar 2010 heeft NJi bij alle organisaties die VoorZorg uitvoeren het gebruik van het monitorsysteem geëvalueerd. Hiervoor heeft Eean JGZ (nu GGD Zaanstreek-Waterland en GGD Hollands Noorden) een Excel formulier ontwikkeld dat in maart 2009 is ingevoerd. Inmiddels blijken alle organisaties op één na met dit digitale formulier te werken. Het invullen van de cliënt-, aanmeldings- en bezoekgegevens verloopt over het algemeen goed. Er zijn echter wel verbeterpunten: het is niet altijd duidelijk waar wat moet worden geregistreerd en er zijn vragen over de gebruikersvriendelijkheid van het systeem. De organisaties hebben suggesties genoemd om enkele items toe te voegen, bijvoorbeeld 'laat afgezegd' of 'klant heeft afgebeld'. Men mist mogelijkheden om meer inhoudelijk over de voortgang van de huisbezoeken te rapporteren. Organisaties geven dit nu allemaal op een eigen manier vorm. Aan deze punten zal het projectteam de komende tijd aandacht geven. Hierbij zal worden gekeken naar mogelijkheden van andere klantvolgsystemen (bijvoorbeeld "Conclusion" of "JeugdlinQ") en de thans gebruikte digitale dossiers jeugdgezondheidszorg.

Cijfers Monitor 2009 en 2010

Aan de managers en projectleiders is gevraagd dit jaar wederom een aantal cijfers aan te leveren over 2010. De cijfers zijn nog niet compleet; 3 organisaties voeren nog herberekeningen van de aantallen uit.

	2009	2010*
Aantal geboortes	35245	37109
Aantal cliënten in VoorZorg op 1 januari	201	321
Aantal cliënten in VoorZorg op 31 december	321	365
% VoorZorg van totaal aantal geboortes	0,9 %	0,83 %
Aantal VZ-VP's	29	37
Gezamenlijk aantal gewerkte uren per week	626	638

* Het aantal deelnemende gemeenten in 2010 is niet gelijk aan 2009.

Het aantal VoorZorgverpleegkundigen is uitgebreid; zij zijn nog niet volledig ingezet op het aantal uren. Het gezamenlijk aantal gewerkte uren per week aan het eind van 2010 is daarom slechts een fractie hoger dan in 2009.

Uitbreiding VoorZorg in Engeland

Vanuit de Engelse regering kwam het bericht dat zij de capaciteit van het 'Family Nurse Partnership' (FNP; dat is VoorZorg in Engeland) willen verdubbelen! Op dit moment zijn daar 6000 cliënten in VoorZorg en in april 2015 zullen dat 13.000 gezinnen zijn. Daarvoor wordt 2,6 miljard Engelse Pond (£2.6 billion) extra uitgegeven.

Een paar opmerkingen vanuit de Department of Health:

'Starting well, through early intervention and prevention, is a key priority for the government, developing strong universal public health and early education with an increased focus on disadvantaged families (p32).'

'We will do more to improve the outcomes of those families in need of more intensive support by doubling the capacity of the FNP programme and supporting health visitors to work with families needing additional early intervention (p 33).'

Healthy Lives, Healthy People: Our Strategy for Public Health in England 2010.

Cost savings in the US range from \$17,000 to \$34,000 per child by the time they reach 15, with a \$3-5 return for every \$1 invested.

Tweede Europese conferentie VoorZorg

In de vorige nieuwsbrief werd nog verslag gedaan van de eerste internationale uitwisseling van de 3 Europese VoorZorgprogramma's; inmiddels is de tweede conferentie op komst. Op 23 en 24 juni zullen de uitvoerders en onderzoekers van de Duitse, Engelse en Nederlandse programma's bij elkaar komen in Amsterdam. De managers en coördinatoren vanuit Nederland zullen voor een van beide dagen worden uitgenodigd.

Vruchtbare resultaten vanuit de eerste ontmoeting zijn: vanuit Duitsland konden wij een aantal materialen krijgen die wij kunnen gebruiken voor verbetering van de handleidingen. En in Engeland gaat men kijken of de laatste meting van het onderzoek vergelijkbaar gemaakt kan worden met onze meting, zodat het straks mogelijk is om resultaten te bundelen. Daarnaast was het natuurlijk erg leerzaam en zinvol om van elkaar de knelpunten en successen te horen en daar zelf weer mee aan de slag te gaan.

Onderzoek naar regionale en etnische verschillen binnen VoorZorg

Van ZonMw is een nieuwe subsidie toegekend van 150.000 euro voor 2 jaar om onderzoek te doen naar regionale en etnische verschillen binnen VoorZorg. Er zullen diverse analyses worden gedaan op data die we reeds hebben verzameld. Daarnaast wordt kwalitatief onderzoek uitgevoerd door Marianne van Elteren, medisch sociologe, docent en onderzoeker bij de VU. Zij onderzoekt hoe de verschillende achtergronden van de respondenten (woonomgeving: stad-platteland en etniciteit) van invloed zijn op het gebruik en het effect van de VoorZorg interventie. Zij zal de komende tijd diepte-interviews uitvoeren bij een aantal respondenten met een Turkse, Marokkaanse, Surinaamse en Antilliaanse achtergrond.

Verbetering van de training en monitoring van VoorZorg

Het fonds Nuts-Ohra heeft het NJi een bijdrage van €50.000 gegeven voor het verbeteren en in draaiboeken en handleidingen vastleggen van de training van de VoorZorgverpleegkundigen. Hierbij komen ook de onderdelen super- en intervisie en certificering van de VoorZorgverpleegkundigen aan bod.

Stichting Kinderpostzegels Nederland heeft eveneens €50.000 toegekend voor het verbeteren van het monitoringsysteem van VoorZorg. Hiermee kunnen we zowel landelijk als per organisatie beter volgen hoe VoorZorg in de praktijk wordt uitgevoerd. Hierdoor zijn we in staat om het programma goed door te ontwikkelen en de kwaliteit op peil te houden.

Supervisie aan VoorZorgverpleegkundigen GGD Zaanstreek-Waterland en GGD Hollands Noorden, Anoushka Boet, Movisie

Anoushka Boet werkt als trainer/ adviseur bij het team huiselijk en seksueel geweld van MOVISIE. Sinds 2003 richt zij zich in haar werk op de preventie en bestrijding van seksueel en huiselijk geweld en traint zij professionals in het signaleren en bespreekbaar maken van seksueel geweld, huiselijk geweld en jeugdprostitutie.

Als coach combineert zij haar kennis van geweld in afhankelijkheidsrelaties met haar kennis over secundaire traumatisering. Belangrijk uitgangspunt voor de coaching was en is dan ook: 'Op welke manier blijf je sterk aan het werk'.

VoorZorgverpleegkundigen komen in de gezinnen waar ze werken in aanraking met huiselijk en seksueel geweld. Het werk vraagt dat je jezelf inzet als instrument. Supervisie helpt te reflecteren op het professionele handelen en helpt te zorgen voor een goede balans in werk en privé.

In 2010 heeft 5x supervisie plaatsgevonden. Dit waren 2x een gezamenlijke bijeenkomst en 3 x een individueel gesprek met iedere verpleegkundige apart. In 2011 wordt de supervisie voortgezet en zijn er weer 5 bijeenkomsten gepland. In de individuele gesprekken wordt er vanuit dit uitgangspunt ingegaan op de persoonlijke dilemma's en vragen die het werk oproept. Tijdens de gezamenlijke bijeenkomsten staat het team centraal en gaan de VoorZorgverpleegkundigen met elkaar als team aan de slag met oefeningen en casuïstiek.

De methode van supervisie slaat aan bij de VoorZorgverpleegkundigen in Zaanstreek-Waterland en Hollands Noorden. De aanpak is ook toepasbaar bij andere VoorZorgverpleegkundigen. Het zou prettig zijn om met elkaar in gesprek te blijven over wat de organisatie van de supervisie merkt, hoe de methode uit te rollen naar andere VoorZorgorganisaties en op welke manieren de vanuit de supervisie geleerde handvatten nog meer ingezet kunnen worden; bijvoorbeeld door naast de supervisie een intervisiegroepje te starten waarin de verpleegkundigen zelf met elkaar aan de slag gaan en bijvoorbeeld een casus behandelen aan de hand van de supervisiemethode of het onderling bespreken van casuïstiek tijdens de werkbijeenkomst.

VoorZorg: vragen, luisteren, ondersteunen

Jessica Goossen, VoorZorgverpleegkundige

Als VoorZorgverpleegkundige ben je bezig met coachen, luisteren, begrip tonen, ondersteunen, informatie geven, bijsturen als het nodig is, erkennen van gevoelens en motiveren. Alles gaat stap voor stap, niet te snel. Soms is een stapje terug doen de juiste stap. Begeleiden zonder overnemen, luisteren zonder vooroordelen, kijken naar oplossingen i.p.v. focussen op de problemen en vooral kijken naar de sterke kanten en deze versterken door middel van positieve aandacht. Luisteren naar de behoeften van het jonge kind versus behoeften van de veelal puberende ouder(s), risico's en beschermende factoren worden regelmatig tegen elkaar afgewogen. De VoorZorgverpleegkundige werkt niet vanuit de rol als hulpverlener die boven de cliënt staat, maar vanuit de ondersteunende rol; die juist naast de (aanstaande) moeder staat. Binnen VoorZorg werken we aan onderwerpen als empowerment, sociale vaardigheden en hechting.

Wat mij opvalt aan de jonge moeders (en vaders) is dat ze meer zelfstandigheid verwerven, meer vertrouwen krijgen in zichzelf en ervaringen rijker worden als ze het **zelf doen** op hun **eigen manier** en in hun **eigen tempo**. Ze hebben meestal de antwoorden wel maar realiseren zich dat vaak niet. VoorZorg helpt ze om de juiste vragen te stellen en zelf de antwoorden te vinden.

EMGO+ instituut benoemd tot Excellent

Het EMGO+ instituut is een onderzoeksinstituut van het VU medisch centrum waar onder andere het onderzoek naar de effectiviteit van VoorZorg wordt verricht. Dit instituut is in november 2010 gevisiteerd door een externe commissie met leden uit binnen- en buitenland over de jaren 2004 tot 2009. Uit het rapport kwam naar voren dat het EMGO+ instituut op verschillende thema's "Excellent" heeft gescoord. Ook was de commissie zeer onder de indruk van de kwaliteit van het onderzoek dat binnen dit instituut wordt verricht.

Afscheid Mieke en welkom Sarita

Per 1 april heeft Mieke de Haan afscheid genomen als onderzoeksassistente van VoorZorg. Haar taken worden voorlopig waargenomen door Sarita Kalidien. In de volgende Nieuwsbrief zullen we uitgebreider aandacht besteden aan deze wisseling van de wacht. Alle mail kan per 1 april naar: voorzorg@vumc.nl. Daarnaast is Sarita op dinsdag en donderdag telefonisch bereikbaar op het bekende nummer: 020-4448108.

Colofon

Redactie: S. van Coeverden, M. de Haan, E. Struijf, K. Kooijman

Reacties en copy voor volgende nieuwsbrieven zijn van harte welkom.

Contactadres: voorzorg@vumc.nl